

**TéKa évkönyv
2023**

**TéKa
évkönyv
2023**

TéKa évkönyv
2023

Szerkesztő:
Novák Anikó

Kiadó:
TéKa – Szlovákiai Magyar Fiatalok Tudományos és Kulturális
Társulása
Komárom, 2023

Lektor:
Bajcsi Ildikó

Tördelő:
Bencze Dávid

ISBN 978-80-69066-01-4
EAN 9788069066014

A kiadvány megjelenését a Bethlen Gábor Alap támogatta.

TéKa ÉVKÖNYV 2023

TéKa – Szlovákiai Magyar Fiatalok Tudományos
és Kulturális Társulása
Komárom, 2023

7 Mi történt velünk 2023-ban?

20 A TéKa vezetősége

10 Bemutatkozik új tagunk

23 A TéKa és én - Bencze Dávid
beszámolója

27 Tudományos útikalauz
fiatal kutatóknak
Szakkollégiumi műhelyprogram

31 TDK - Miért éri meg?

37 Az egyetemi TDK-tól az OTDK II. helyezéseiig

40 Oktatás és társadalom a 20. századtól
napjainkig a Kárpát-medencében

47 Szlovákiai magyar fiatalok a
társadalomtudományos kutatások tükrében

53 Merre tovább TéKa?
2024-es tervek és elképzelések

TARTALOM

MI TÖRTÉNT VELÜNK 2023-BAN?

A TéKa, vagyis a Szlovákiai Magyar Fiatalok Tudományos és Kulturális Társulása 2011-es megalakulása óta nagy szerepet játszik a felvidéki magyar fiatal értelmiség megszervezésében. Célunk elsősorban a szlovákiai magyar kisebbségi közegben szocializálódott ifjúságnak, vagyis a doktoranduszoknak, doktorjelölteknek, egyetemistáknak, illetve fiatal kutatóknak a tehetséggondozása, tudományfejlesztése és kapcsolatainak a kibővítése.

A TéKa csapata a fenti célokra fókuszálva ismét nagy aktivitást valósított meg 2023-ban. Egyrészt számos olyan rendezvény megtartására került sor, amelynek a megszervezését kiemelten fontosnak tartottuk. Mivel a TéKa nagy jelentőséget tulajdonít a szlovákiai magyar egyetemisták, illetve a doktoranduszok körében végzett tehetséggondozásnak, a Tudományos Útikalauz Fiatal Kutatóknak nevű workshop idén az egyik központi rendezvényünknek számított. A 2023. március 30-án megvalósult fórumra a Selye János Egyetem (SJE) központi épületében került sor. A rendezvény nyitott volt, tehát minden érdeklődő számára lehetőséget adtunk a részvételre. Elsősorban a komáromi SJE hallgatói vettek részt a rendezvényen. A workshop jellegű fórumon szó esett a fiatalok tudományos dolgozatainak az elkészítéséről, a kutatások prezentálásának módszereiről, mindemellett személyes példák által motiváltuk a fiatalokat a tudományos életpályán való aktív részvételre. Ezenkívül a Selye János Egyetem Tanárképző

Karán sor került Tudományos Diákköri Konferenciákat (TDK) népszerűsítő fórumunkra, amely rendezvény nagy érdeklődést váltott ki. Az előadások célja az egyetemisták motiválása volt a TDK-n való aktív részvételre. A TéKa előadói személyes példák alapján mutatták be a diákköri konferenciák által szerzett tapasztalataikat. Ezenkívül a TDK rendszerének a felépítéséről is szó esett. A TéKa legfontosabb rendezvényét minden évben a nemzetközi doktoranduszkonferenciánk jelenti, amelyet idén Budapesten szerveztünk meg a Domus Collegium Hungaricumban. A rendezvény társszervezői között voltak az Impulzus Társulás, valamint az Magyar Tudományos Akadémia Határon Túli Magyar Titkársága. Az esemény az Oktatás és társadalom a 20. századtól napjainkig a Kárpát-medencében címmel valósult meg 2023. május 25-én. A rendezvényen szakmailag elismert plenáris előadásokat is meghallgattunk, ezt követően pedig egy kerekasztal-beszélgetésre került sor a szlovákiai magyar oktatás és kutatás témájában. A doktoranduszok a délután folyamán tartották meg előadásaikat. Nemcsak szlovákiai magyar, de magyarországi fiatal kutatók is prezentálták eredményeiket a rendezvény keretein belül. A konferencia-előadásokból egy bővített absztraktkötetet is kiadtunk, ahol részletesebben is elérhetőek a doktoranduszok prezentációi. 2023 decemberében pedig ismét egy fiatal kutatói online konferenciát szerveztünk, ahol bemutattuk a szlovákiai magyar fiatalság körében az elmúlt években végzett társadalomtudományos kutatásokat. A rendezvényre az Impulzus Társulással együttműködésben került sor.

Fentieken kívül büszkék vagyunk az elmúlt években kiadott tudományos kiadványainkra, amelyek elérhetőek hivatalos weboldalunkon: <https://www.te-ka.sk/>. Különösen fontos számunkra, hogy idén már második alkalommal adhattuk ki a TéKa évkönyvét. Hálásan köszönjük a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek, illetve a magyarországi kormányoknak, hogy pénzügyi keretet biztosított jelen kiadvány megjelentetéséhez is. Emellett pedig hálánkat szeretnénk

kifejezni azoknak a támogatóknak (a magyarországi kormányon belül az EMMI, ITM, KIM, valamint Révkomárom város) is, akik szervezetünk működésének további pénzügyi háttérét adták.

Személyes érdeklődés esetén a következő e-mail címen várjuk az üzeneteket: tekatarsulas@gmail.com

Komárom, 2023. december 22.

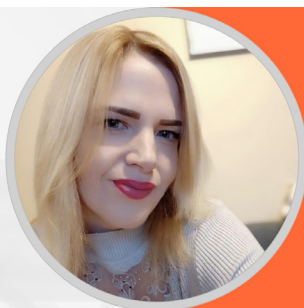
Dr. Bajcsi Ildikó
elnök
TéKa

BEMUTATKOZÓK A TéKa vezetősége

BAJCSI ILDIKÓ (elnök)

Közvetlenül a TéKa megalakulását (2011) követően bekapcsolódtam a szervezet tevékenységébe. 2012-től Morvai Tünde alapító elnök mellett alelnöki pozíciót vállaltam. Ezek az évek nagyban hozzájárultak szakmai fejlődésemhez, a tudományos kapcsolatépítés terén pedig ugyancsak nagy segítségemre voltak. A magyarországi, illetve a többi – fiatal kutatók felkarolásában komoly részt vállaló – határon túli szervezetekkel is széleskörű kapcsolatokat alakítottunk ki. 2015-től átvettem a TéKa vezetését, vagyis elnöki pozíciót vállaltam a társulásban. A funkció betöltése komoly feladatokkal járt, valamint számos kihívást is tartogatott számomra. A szlovákiai magyar fiatalok tehetséggondozása, tudományfejlesztése és a széleskörű kapcsolatok továbbépítése sokoldalú kompetenciák kialakítását igényelte részemről. Ugyanakkor felvidéki magyarként kezdettől fogva megtiszteltetésként éltem meg e pozíció betöltését. Az elmúlt évek tapasztalatai igazolták, hogy a felvidéki magyar tudományos utánpótlás szempontjából a TéKa kulcsfontosságú szervezatként tevékenykedik. Programjaink és fórumaink fontos motivációt jelentenek a szlovákiai magyar tudományos életben aktív felvidéki fiatalok számára. Sokoldalú programjaink közül szeretném kiemelni azokat a nemzetközi tudományos konferenciákat, amelyek megszervezésében kezdettől aktívan részt vállalok. A felvidéki fiatalok számára olyan tudományos fórumot kínálunk, ahol egyrészt tudományos eredmé-

12

nyeiket is bemutatgatják, másrészt pedig a szakmában elismert kutatókkal építhetnek ki széleskörű kapcsolatokat. Tudományos műhelyprogramjaink, illetve módszertani képzéseink pedig a fiatal értelmiség szakmai fejlesztésében is nagy segítséget jelentenek. De kiemelhetném az elmúlt évek programjai közül azokat a TDK-népszerűsítő alkalmakat is, amelyek által számos hallgatót motiváltunk szakmai pályájukon. Az elmúlt években több – mára már komoly tudományos eredményekkel rendelkező – egyetemistának nyújtottunk inspirációt ahhoz, hogy doktori tanulmányokba kezdjenek. A doktoranduszoknak pedig folyamatos motivációt nyújtunk tudományos kutatásaik fejlesztéséhez és a tudományos világban való aktív szerepvállaláshoz. Szívből örülök, hogy a TéKa működtetése által a fiatal kutatók személyes sikereihez is nagyban hozzájárulhattam az elmúlt években.

BENCZE DÁVID **(tehetséggondozásért felelős alelnök)**

A TéKa csapatához 2015-ben csatlakoztam. Az első feladataim közé egy önképzőkör megszervezése és működtetése tartozott. 2017-től töltöm be az alelnöki tisztséget, illetve a tehetséggondozásért felelős koordinátori pozíciót.

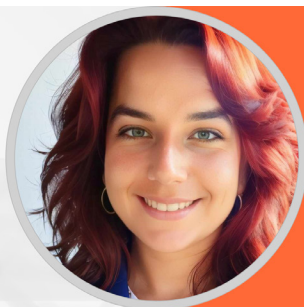
Szervezetünk életében eddig rengeteg programban és változatos kihívásokban vehettem részt. A különböző szervezői és logisztikai feladatokon túl moderátori, lektori és szónoki helyzetben is kipróbálhattam magam, de a pályázatírás, az elszámolás, vagy a grafika és szövegtördelés is szembeköszönt már tékás éveim alatt, hogy csak néhányat említsek. Az utóbbi években főleg a menetrendszerű programjaink részvételén és szervezésén kívül főként a háttérfeladatok elvégzését vállaltam.

Nagyon elcsépeletnek tűnhet, ha azt mondanám, hogy a TéKa számomra szinte mindent jelent. Ám ha belegondolok, ez a kijelentés nem áll messze a valóságtól. Rengeteg új tapasztalat birtokába kerültem, és olyan helyzetekben is kipróbálhattam magam, amelyekre talán a Tékán kívül sosem lett volna lehetőség. Szervezetünk keretében azonban elsősorban szakmai szempontból fejlődhettem a legtöbbet. Több mint egy tucat tudományos konferencián tartottam már előadást, így mondhatni tapasztalt előadóvá váltam a Tékának köszönhetően. Persze rengeteg utazással is járt az a sok konferenciázás. Ugyancsak fontos fejlődési lehetőséget biztosított a szervezet a tudományos publikációkkal az évek során. Nem

beszélve arról, hogy szervezetünk régi motorosai számos ösztöndíjpályázat megírásában is nagyon sokat segítettek. Remélem, ugyanúgy tudok én is segíteni más szlovákiai magyar doktorandusznak, mint ahogy nekem segítettek. Az idei évemet szakmai oldalról a disszertációm leadása határozta meg, annak formálódásában is nagy köszönettel tartozom a csapatnak.

FÓTHY NOÉMI **(nemzetközi alelnök)**

Egyetemi tanulmányaimat Vállalatgazdaságtan és menedzsment szakon végeztem, Komáromban a Selye János Egyetemen. Jelenleg ugyanezen az egyetemen folytatom a doktori tanulmányaimat végzősként. A disszertációs kutatásom a kis- és középvállalkozások rugalmasságával foglalkozik, azzal, mennyire vannak felkészülve a vállalkozások a hirtelen változásokra, mivel úgy gondolom, ez a kutatás segítheti a felvidéki vállalkozásokat is. A TéKával először a Tudományiránytű – Galaxis útikalauz fiatal kutatóknak elnevezésű eseményen találkoztam, ahol megfogott, hogy milyen lelkesen próbálja a szervezet segíteni a doktoranduszok és fiatal kutatók tudományos előmenetelét. Egyetemi éveim során és azóta is sokat foglalkoztam a hallgatók érdekképviseletével mint a Hallgatói Önkormányzat először rendezvényszervezésért felelős elnökségi tagja, majd mint a Gazdaságtudományi és Informatikai Kar Hallgatói Önkormányzatának elnöke, így számomra nem is volt kérdés, hogy csatlakozzak a TéKa Társulás munkájához is. A szervezet tagjaként sok új emberrel ismerkedhettem meg, több nagyszerű kapcsolatot köthettem. Közösén szerveztünk előadásokat és konferenciákat, amelyek segíthetik a fiatal kutatókat abban, hogy tudományos pályára lépjenek. Remélem, hasznos tagja lehetek a csapatnak.

PÁSZTÓ VIVIEN (titkár)

A TéKával először 2021-ben találkoztam egy tanulmányíró pályázat kapcsán, illetve a Kárpát-medencei doktoranduszoknak megrendezett Karrieriránytű – Galaxis útikalauz fiatal kutatóknak című konferencia keretein belül. Az elnök meghívására 2022 januárjában sikerült bekapcsolódnom a szervezet működésébe, mely lépésben a tudomány iránt érzett elszántság és szeretet, a közösségi szerepvállalás, valamint egy fiatalos és célorientált közösséghez való tartozás motivált. Jelenleg titkári pozíciót töltök be, ami rendkívül szerteágazó feladatellátást igénylő szerepkör. Ez azért jó számomra, mert sosincs időm megunni a rám bízott feladatokat és elrugaszkodva a megszokottól több dologban is kipróbálhatom magamat. Többek között a weboldal felelős szerkesztője vagyok, a TéKával kapcsolatos hírek, események, pályázatok és kiadványok virtuális megjelenését biztosítom a weboldalra látogatók számára. A TéKa Facebook-oldalát is szerkesztem, ahol mindig naprakésznek kell lenni, hiszen itt érzük el leggyorsabban az irántunk érdeklődőket. A TéKa által szervezett műhelyprogramok, konferenciák és tudományos események állandó segítőtje, olykor előadója is vagyok a saját tudományterületemet képviselve. A TéKán belül nem csupán munkakapcsolatok, hanem szoros baráti kötelékek is kialakultak, az eseményekre való felkészülés és a tervezés mindig jó hangulatban telik. Az elvégzett munka után egyéneként is, de legfőképp csapatként éljük meg a sikert. Számomra a TéKa

új kapukat nyitott meg, mindaddig semmilyen civil szervezetben nem tevékenykedtem. A TÉKán belül végzett munka ráébresztett arra, hogy mennyire fontos egy közösségen belül az iránymutatás, a csapatmunka és az egységként való gondolkodás közösségi céljaink elérése érdekében.

SÝKORA HERNÁDY KATALIN (ellenőr)

Családi gyökereimnek köszönhetően egészen a gyermekkoromra vezethető vissza a szlovákiai magyarsággal mélyebben foglalkozó témák iránti érdeklődésem. A Selye János Egyetemen szerzett óvodapedagógusi, illetve tanítói diplomám ezt az „elhívatást” még inkább megszilárdította. Ahhoz, hogy e kérdéskörrel azonban érdemben tudjak foglalkozni, szükség volt egy inspiráló, támogató szakmai közösségre, amely elindított a kutatói pályán. Jelenleg a Selye János Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskolájában folytatom tanulmányaimat, immáron második éve. A szlovákiai magyar fiatal értelmiséget összefogó Szlovákiai Magyar Fiatalok Tudományos és Kulturális Társulásában 2022-től ellenőri szerepet töltök be. A TéKában folytatott tevékenységem révén idén is számos területen sikerült tapasztalatot szerezni, alkalmam nyílt például megszervezni a TéKa hagyományos TDK-népszerűsítő rendezvényét. Igazából a csapat sokszínűsége az, ami nagyban segít betekintést nyernem a különböző tudományágak eltérő szegmenseibe, szélesítve ezzel szakmai látószögemet. Minden tudásomat arra szeretném felhasználni, hogy maradandó értékeket teremtve és őrizve támogassam a szlovákiai magyarságot. Rendkívül fontosnak tartom a felvidéki magyar értelmiség felkarolását, hiszen soraiból kerülhetnek ki a jövő tudományos szakemberei, kutatói, akik a szlovákiai magyar oktatáspolitikát érintő kérdéseket is következetesen, hozzáértő módon kezelhetik majd a közjó

érdekképviselésével. Voltaképpen a TÉKa ösztönzött és indított el a tudomány világába vezető utamon. Az egyenlő értékrendünk adta nemes céljainkat követő tevékenységre összetartó kapocsként tekintek, amely a felvidéki magyarok jövőjét hivatott szilárd hittel szolgálni. Kisebbségi magyarként is a nemzeti egységet erősítve munkálkodjunk a tudományosság és a nemzeti kulturális kibontakozás érdekében, annak továbbörökítéséért!

BEMUTATKOZIK ÚJ TAGUNK: CSÁPAI ÁDÁM

Csápai Ádám vagyok, a Pozsonyi Közgazdaságtudományi Egyetem harmadéves doktoranduszhallgatója. Ökonometria és operációkutatás szakon doktorálok, ami lényegében az alkalmazott közgazdaságtan tananyagát fedi le. Alapvetően makroökonometriára specializálódom, de az egyetem alatt több kutatási területbe is belekóstoltam. Dolgoztam adatalapú és strukturális makrogazdasági modellekkel, melyekkel gazdaságpolitikai döntések hatását vizsgáltam, vagy épp gazdasági előrejelzéseket készítettem. Tanulmányaim mellett a Dell Technologies nemzetközi informatikai vállalatban voltam vezető adatelemző, valamint a Szlovák Nemzeti Bank tudományos részlegének gyakornokaként mélyíthettem el közgazdaságtani ismereteimet. Jelenleg két fő kutatási területem van, melyek szorosan kapcsolódnak az ökonometriához. Az egyik a gazdaságpolitikai, ezen belül is főleg makroprudenciális politikai eszközök gazdaságra gyakorolt hatásainak vizsgálata. Az ehhez választott módszertanom a dinamikus sztochasztikus általános egyensúlyi modellek, melyek matematikai alapon képesek leírni a gazdasági ciklusok alakulását és lehetőséget adnak az egyes gazdaságpolitikai beavatkozások vizsgálatára. Emellett egy viszonylag új területtel, a mesterséges intelligencia makrogazdasági előrejelzésekre történő alkalmazásával foglalkozom, mely többek között jelen évi dolgozatom témája is. Jelenleg erre a témára helyezem a nagyobb hangsúlyt, tekintve, hogy a területen rengeteg még a

megválaszolatlan kutatási kérdés, melyeket nemcsak lokálisan, de globális kontextusban is érdemes vizsgálni. Szerencsésnek mondhatom magam, hiszen ezeket a témákat volt lehetőségem a Bécsi Közgazdaságtudományi Egyetemen is kutatni. Doktoranduszi tanulmányaim során kerültem kapcsolatba a TÉKával.

Már régebben is hallottam róla, viszont bővebb információim nem voltak. Végül a tavalyi akadémiai évben csatlakoztam. Egy tagot ismertem, szintén közgazdász hallgatót, aki említette, hogy Budapesten szerveznek egy nemzetközi tudományos konferenciát, amelyre elhívott. A konferencián végül nem csupán szemlélőként, hanem aktív előadóként vettem részt és kellemes élményekkel gazdagodtam. Érdekes előadások és magas színvonalú szakmai diskurzus közepette vitathattuk meg a magyar fiatalokat érintő kiemelkedően fontos kérdéseket. Ebből kifolyólag, mint később kiderült, a konferencia kiváló kapcsolatépítési lehetőség is volt a számomra, hiszen megismerkedhettem a szervezet vezetőjével, több tagjával és többet megtudhattam a munkájukról. Az itt szerzett tapasztalatok alapján rövid gondolkodás után úgy döntöttem, én is szeretném kivenni a részemet a helyi magyar doktoranduszok és diákok szakmai életének felvirágoztatásából.

A szervezetnek hála érdekes pályázati lehetőségekről szereztem tudomást, valamint színvonalas szakmai konferencián vehettem részt. Jelenleg is zajlanak az előkészületek kutatási projektekhez, amelyekbe tagként szintén lehetőségem lesz bekapcsolódni. Ezenfelül idén is esedékes egy konferencia szervezése, melynek keretén belül ismét a magyar ifjúság fontos kérdéseiről fogunk diskurzust folytatni és előadásokat tartani. A TÉKa mellett jó társaságot is jelent. Nagy előnye, hogy különböző egyetemeken és kutatási intézményekben dolgozunk, és ki-ki a maga szakterületén igyekszik maradandót alkotni. Ez különösen jelentős segítség, hiszen a kutatási kérdéseket interdiszciplináris szempontokból vizsgálhatjuk, valamint lehetőségünk van az egyetemek és kutatási intézmények közötti együttműködések elmélyítésére is.

22

Mivel jelenleg új tag vagyok, a fentiekén kívül kimondottan rám osztott feladat nincs. Ettől függetlenül nagyon örülök, hogy a pozsonyi doktoranduszokat képviselhetem a szervezeten belül, valamint, ha lehetőségem adódik rá, igyekszem további magyar doktoranduszok körében népszerűsíteni a TéKát, bár tény, hogy Pozsonyban relatíve kevesen vagyunk. Nagy öröömre szolgál, hogy a TéKa mellett a Pozsonyi Magyar Szakkollégium diákelnöke, valamint az Esterházy Akadémia diákja is lehetek, ezáltal pedig igény esetén hozzájárulhatok a szervezetek közötti kapcsolatok elmélyítéséhez.

Ami személyes céljaimat illeti, szeretnék kiteljesedni a tudományos kutatói pályámon, amit vagy egyetemen, vagy/és más kutatói intézményben szeretnék folytatni. Hosszú távon a makrogazdasági elemzések mellett a háztartási pénzügyek vizsgálata a célom. Fontos számomra ugyanis, hogy kutatásaimnak szemmel látható eredményük legyen és a legfrissebb eredményeket a gyakorlatba is átültethessem. Ezért az egyetem mellett rendszeresen szervezek oktatási előadásokat és kurzusokat a személyes pénzügyek témájában, valamint pénzügyi coachinggal, tervezéssel, kockázatkezeléssel és portfóliómenedzsmenttel is foglalkozom.

Örülök, hogy a TéKa tagja lehetek és várom a közös munkát.

A TÉKA ÉS ÉN BENCZE DÁVID BESZÁMOLÓJA

„Egy egyén a többi emberen keresztül válik emberivé” – ez a gondolat jutott eszembe, amikor Bajcsi Ildikó felkért arra, hogy foglaljam össze a tékás éveimet az egyik legrégebbi motorosként.

Ahogy a mondásból is kiderül, gyakorlatilag az életem egyik legmeghatározóbb közösségének tartom a TéKa Társulást. Egy olyan ifjúsági szervezet a miénk, amely pont akkor tudott baráti kezet nyújtani, amikor a legtöbb fiatal – mint ahogy én is – már inkább a közösségtől, ha nem is elfordulni szeretne, de újabb szervezetbe biztosan nem csatornázza be magát.

Amúgy is sűrű év volt, olyan gyorsan pörögtek az események a világban és körülöttem. Először kezdődött akkor úgy egy év az emberiség történetében, hogy több telefon és egyéb küttyű csatlakozott az internetre, mint számítógép. Az ENSZ egészségügyi szervezete bejelentette, hogy vége a nyugat-afrikai Ebola-járványnak. Ebben az évben robbant ki a FIFA eddigi legnagyobb korrupciós botránya is. Hála Istennek, hogy Kínában ekkor lett vége a hivatalos egyke-politikának, ezek után pedig a házaspárok akár két gyereket is vállalhattak. És persze ekkor indította el első adását az M2 Petőfi. Én éppen a tardoskeddi cserkészcsapat vezetését adtam át a nálam fiatalabb korosztálynak, és kezdtem meg gőzerővel írni a „bakalárdolgozatom”.

Emlékszem, az az év 2015 volt, amikor Szarka Lászlóval, akkori témavezetőmmel készülve az alapszintű szakdolgozatomra, említést tett a szervezetről, illetve annak vezetőjéről, Bajcsi Ildikóról.

Elkezdte ecsetelni, hogy ugyan a tanári pálya közel állhat hozzám, de minden tekintetben inkább a tudományos világ felé terelne. Ekkor beszélt először a doktoranduszi életről, annak lehetőségeiről. Úgy gondolta, hogy érdemes már most pár évvel a doktori jelentkezés előtt kipróbálnom magam egy ilyen jellegű szervezeti életben. Menjek konferenciára, segítsen a munkájukat. Majd tréfásan megjegyezte, amit talán sosem fogok elfelejteni. „Dávid, ön sosem volt egy ügyű... Meglátja itt a Tékában sosem lesz csak egy ügye.”

Valószínűleg a Tanár Úr sejtette, hogy sikerül rábeszélni. Hiszen a konzultáció után már be is mutatott Ildikónak. Akivel, mondhatom, az első találkozás után egy húron pendültünk. Elmeséltük egymás céljait és kiderült, hogy több ponton találkoznak terveink, így szinte azonnal meghívott a Társulás következő egyeztetésére.

Az első nagy feladatomban az egyetemisták, jobban mondva a Selye János Egyetem történelem szakos hallgatóinak aktivizálása volt. Hiszen a szervezet egyik célja, hogy a szlovákiai magyar fiatalok tudományos és kulturális tevékenységének kibontakozását támogassa. Így magam álltam elő egy ötlettel, amely a Történelemműhely fantázianevezt viselte. Lényege annyi volt, hogy a TéKa szervezésében hívjunk meg olyan előadókat, akiknek a kutatási eredményeiről csak a szemináriumokon felhozott szakirodalomban találkozunk. Így havi rendszerességgel elkezdtük meghívni az egyetemünkre az élőben nem látott, de ismert történészeket. Mondanom sem kell, hogy nagy érdeklődés mutatkozott az ilyen alkalmak során. Természetesen az előadások végeztével, még ha vissza is vonultunk a kollégiumi szobáinkba, de folytattuk az eszmecserét egymás között. Így az első félév tanulsága az lett, hogy folytassuk ezt a fajta tevékenységet, és egészítsük ki heti önképző tevékenységgel a repertoárunkat. Csoporttársaimmal igyekeztük egymást fejleszteni minden téren. Legyen szó egy történeti témáról vagy egy történettudományi módszer elsajátításáról, vagy éppen az eszmecserék mellett a jártasságok átadásáról. Mondjuk egy

adatbázisban való kereséssel és kutatás praktikájával kapcsolatban csak akkor szerezhetsz tapasztalatot az ember, ha élőben próbálja. Ugyanígy említhetném akár azt is, hogy elméletben nagyon könnyűnek hangzik a levéltári kutatás, de azt már kevésszer mondják el egy-egy tanórán, hogy milyen a tényleges kutatás, hogyan keressünk a levéltárban, milyen nehézségekbe ütközhet egy kutató és hogyan orvosolhatja azt, ha falakba ütközik.

Ezt az időszakot, vagyis amíg a Történelemmúhelylet magam vezethettem, mind szakmai és szervezői fejlődés szempontjából nagy mérföldkőnek éltem meg. Fontos tapasztalatokat szerezhettem ezekben az években. Hiszen nemcsak komoly kapcsolatokra tettem szert, hanem előadói készségekben is fejlődni tudtam, illetve moderátori szerepkörben is kipróbálhattam magam néhány-szor. Ezek a szereplések nem utolsósorban önbizalmat is adtak, hogy tudományos diákköri konferenciákra jelentkezzek, ahol a további sikerek nemcsak az FTDK megnyeréséhez vezettek, de egyenes belépőnek számítottak az Országos Tudományos Diákköri Konferenciákon való részvételhez, valamint más ösztöndíjak elnyeréséhez és tudományos publikációk megírásához is.

A TéKa jogi formája civil szervezet, így kulcsfontosságú, milyen pályázati forrásokat tud magáénak. Pályázatírást ugyan nem tanultam korábban, de az évek során egyre több mindent csinálhattam az egyesületben, így elkerülhetetlen volt, hogy valamilyen módon elsajátítsam a pályázatíráshoz szükséges készségeket.

Amire egyébként vitán felül a legbüszkébb vagyok, hogy a TéKa színeiben ezidáig összesen kilenc konferenciát sikerült megszerveznünk, és várhatóan a 2023-mas év végén már a jubileumi tizedik olyan TéKa konferencia lát majd napvilágot, amelynek a szervezése ilyen-olyan módon köthető a személyemhez. Emlékszem, az elsónél még csak háttérfeladatok elvégzésével bíztak meg. Később az előadói részvétel mellett már szekcióvezetésre is megkérték. A legutóbbi tékás konferenciámon pedig a rendezvény gyakorlati levezetője voltam.

Valamilyen szinten már említettem, hogy a szervezetnek köszönhetően sikerült fontos szakmai kapcsolatokra is szert tennem. Ezt ugyan szeretném kiemelni, hiszen ahogyan a TéKa másik fontos küldetése, hogy kapcsolattartói platform legyen a hazai és nemzetközi tudományos intézményekkel, úgy sikerült ezáltal magamat megismertetni a történettudománnyal foglalkozó legfontosabb szervezetekben és intézetekben dolgozó kollégákkal. Persze a szakmai berkeken kívül jó kapcsolatba kerültem valamennyi határon túli doktoranduszszervezettel is.

Lényegében a szakmai és kapcsolati előmenetelem mellett a pályaválasztásomban is nagy szerepe volt a TéKa Társulásnak. Valamikor 2016 novemberében meghívtuk Romsics Ignác Széchenyi-díjas történészt egy előadásra a Selye János Egyetemre. Az akkor történt megismerkedésem a Professzor Úrral olyan komoly benyomást tett rám, hogy nem volt kérdés, melyik doktori iskolába jelentkezem majd. Természetesen az egri Eszterházy Károly Egyetemet választottam, ahol két éven keresztül óraadó tanárom volt Romsics.

Van egy olyan érzésem, hogy vég nélkül folytathatnám akár felsorolásszerűen is azt, hogy mi mindet köszönhetek a TéKának, de nem teszem, mert végtelen unalmassá válna a történetem. Inkább ehelyett úgy foglalnám össze, hogy minden bizonnyal nem azzal foglalkoznék, amivel most foglalkozom és talán nem az az ember lennék, aki most vagyok a TéKa nélkül. Tehát egy olyan közösség számomra a TéKa Társulás, ahol a barátaim vannak és legyen ez a szervezet fizikai valójában bárhol is a nagyvilágban, vagy csak a szűk Felvidéken, én ott otthon érzem magam.

Bencze Dávid

TUDOMÁNYOS ÚTIKALAUZ FIATAL KUTATÓKNAK SZAKKOLLÉGIUMI MŰHELYPROGRAM

2023. március 30-án a TéKa (Szlovákiai Magyar Fiatalok Tudományos és Kulturális Társulása) és az Impulzus Társulás közös szervezésében valósult meg szakkollégiumi műhelyprogramunk Tudományos útikalauz fiatal kutatóknak címmel. Az eseménynek a komáromi Selye János Egyetem Konferenciaközpontjának egyik tanterme adott otthont.

A potenciális résztvevők a doktoranduszok és fiatal kutatók mellett a tudományos pályán magukat kipróbálni akaró egyetemista hallgatók voltak. Célunk az volt, hogy minél több fiatal megszólítsunk és eligazítsuk őket a tudományos pályán. A műhelyprogramot a TéKa Társulás elnöke, Bajcsi Ildikó rövid beszédével nyitotta meg. Bemutatta a résztvevők számára a TéKa működését és tagjait, szót ejtett a TéKa mentorprogramjáról, valamint kitért az értelmiségi életpályák fontosságára is.

A műhelyprogram célja a tudományos szakdolgozatok és munkák elkészítésének és a szakmai előadások módszereinek bemutatása volt. Szerettünk volna képet adni a fiatal kutatóknak, mire érdemes figyelni, mik a tudományos munka elkészítésének lépései, milyen tapasztalataink vannak és mire érdemes figyelniük a kutatás során. A szervezők és előadók a gyakorlati tudás átadására törekedtek. Az elnök előadását követően Bencze Dávid is szót kapott, aki szintén a mentorprogram előnyeit ecsetelte a hallgatók számára, valamint, hogy mennyire fontos a feltörekvő

tudósok támogatása. Kiegészítve elmondta, hogy a TÉKa minden évben tudományos konferenciát szervez, amelyre az egész Kárpát-medencéből meghívnak fiatal és tapasztalt kutatókat is, javasolta a résztvevőknek a jelentkezést, hogy ezáltal is kipróbálhassák magukat és megismerhessék az akadémiai közösséget. Ez egy kiváló lehetőség a kapcsolatépítésre, a tudományosság átélésére és inspiráció gyűjtésre.

Az eseményen Fóthy Noémi és Pásztó Vivien doktorandusz-hallgatók és TÉKa-tagok is megtartották előadásukat. Részletesen kitértek a tudományos szakdolgozatírással és szakmai előadások megtartásával kapcsolatban felmerülő problémákra, a hallgatóságot hasznos tanácsokkal próbálták ellátni. Az előadás során személyes tapasztalataikat is megosztották, egy-egy saját fortélyt is elárultak. Az előadók igyekeztek interaktív módon, a hallgatóságot bevonva és kérdezve megtartani részletesen kidolgozott prezentációikat, melyek a tudományos szakdolgozatírással kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat tartalmazták. Elsősorban ismertették a legfontosabb forrástípusokat, majd részletekbe menően elmagyarázták a köztük lévő különbségeket. A forráskeresés nem egyszerű feladat, hiszen a források megbízhatóságának és minőségének szűrése időigényes munka. Erre alapozva az előadók a leghatékonyabb

forráskeresési stratégiákról is beszámoltak. Hangsúlyozták, hogy az internetes források nem feltétlenül nyújtanak releváns információkat, éppen ezért bemutattak néhány alapvető és megbízható forráskeresőt, továbbá a plagizálás elkerüléséről is szót ejtettek.

Ezenfelül az előadások során kitértek a kutatás gyakorlati lépéseire is, mivel tapasztalatok alapján szükséges a folyamatok megismertetése a fiatalokkal, ezáltal is fejlesztve a képességeiket és tudásukat a publikációkkal és szakdolgozatokkal kapcsolatban. Bemutatták a különbséget a kvantitatív és kvalitatív kutatás között, ismertetve mire kell figyelni a kutatás megtervezésekor. A hallgatók választ kaphattak arra, hogy mit jelent a minta, hogy kell statisztikailag elemezni egy adathalmazt, milyen programok léteznek ennek kivitelezésére, illetve milyen gyakori hibákat lehet elkövetni a folyamat során. Hasznos módszertani kérdések is szóba kerültek, amelyek során több kérdés is felmerült a résztvevőkben. Mindemellett arra is fontos volt kitérni, hogy mi történik a munka elkészülte után, hogy kell megfelelően prezentálni a kész eredményeinket. A szervezők itt saját tapasztalataikat vitták meg a hallgatókkal, különböző trükköket és módszereket, amikkel könnyen érthetővé tehetik a kutatásukat a közönség számára. Mivel a nyilvános beszéd terén sok fiatal bizonytalan, így az előadók motiválták a hallgatókat arra, hogy próbálják ki magukat minél több ilyen szituációban, mivel úgy lehet a legkönnyebben fejlődni, ha feszegetjük a saját korlátainkat.

Az előadások után a fiataloknak lehetőségük volt kérdezni, a szervezők nagy örömeire a résztvevők több olyan témát is felhoztak, amely érdekelte őket, így egy kötetlen beszélgetés kezdődött velük. A fiatal kutatójelöltek összességében hasznosnak tartották a résztvevők a programot, több olyan gyakorlati ismeretet is szerezhettek, amely nagy segítségükre lehet a tudományos életben.

30

MÁRCIUS
16:00
SJE, K-7

impulzus

TUDOMÁNYOS ÚTIKALAUZ FIATAL KUTATÓKNAK

SZAKKOLLÉGIUMI MŰHELYPROGRAM
EGYETEMISTÁKNAK ÉS
DOKTORANDUSZOKNAK

HELYSZÍN:
SJEKONFERENCIAKÖZPONT
K-007

AMIRŐL SZÓ LESZ:

- HOGYAN KÉSZÍTS TUDOMÁNYOS MUNKÁT?
- HOGYAN ADJ ELŐ?
- ÉRTELMISÉGI ÉLETPÁLYÁKRÓL
- A TÉKA MENTORPROGRAMJÁRÓL

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:
TEKATARSULAS@GMAIL.COM
WWW.TE-KA.SK

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

TDK - MIÉRT ÉRI MEG?

A tudományos diákköri tevékenység a tehetséggondozás egyik legjelentősebb formája a felsőoktatásban. A Tudományos Diákköri Konferencia (TDK) nemcsak ösztönzőleg hat a főiskolai, illetve az egyetemi hallgatók gondolkodására és előmenetelére, hanem segíti az ifjú tehetségek korai felismerését is. Ennek jelentőségét megelőzva szerveződött meg 2023. május 10-én a TéKa TDK-népszerűsítő előadása, amelynek a Selye János Egyetem Tanárképző Kara adott otthont. Idén azon munkálkodtunk, hogy a programba minden érintett fél bekapcsolódjon – az egyetem vezetőségétől, a tapasztalt TDK-résztevőkön át, a Hallgatói Önkormányzatig. Rendkívül fontosnak tartottuk, hogy Szlovákia egyetlen magyar tanítási nyelvű felsőoktatási intézménye ebben kiemelt szerepet kapjon.

A rendezvényt a TéKa elnöke, Bajcsi Ildikó, PhD. történész, a budapesti Erőszakutató Intézet munkatársa nyitotta meg, aki a társulás szerepét kívánta bemutatni. A szervezet a tehetséggondozáson belül kiemelt szerepet tulajdonít a TDK-népszerűsítő előadásainak. Ezek révén arra biztatja a fiatalokat, hogy hagyják kibontakozni a bennük lévő többletet, bennük rejlő tehetséget. Mindenki részéről fontos ez a szerepvállalás, hiszen mindenki a saját maga egyedi tehetségét, tudását, tapasztalatát tudja megosztani másokkal.

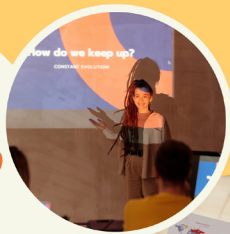
TDK

Miért éri meg?

Helyszín: Selye János Egyetem, TKK, 404-es terem

Időpont: 2023. május 10. (szerda), 16.00

- **16.00-16.15:** Megnyitó, köszöntők: Dr. habil. PaedDr. Horváth Kinga, PhD. (SJE, TKK), Mgr. Szarka Katalin, PhD. (SJE, TKK), Bajcsi Ildikó, PhD. (TéKa), Morvai Tünde, PhD. (MTA)
- **16. 15-16.30:** A TDK rendszere és hasznosulása az egyetemisták körében: Bencze Dávid (TéKa)
- **16.30-16.45:** Gyakorlati útmutató TDK résztvevőknek: Sýkora Hernády Katalin (TéKa, SJE)
- **16.45-17.00:** A TDK egyéni tapasztalatok tükrében: Fóthy Noémi (TéKa, SJE), Pásztó Vivien (TéKa, SJE), Bese László, PhD. (SJE)

**KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM**

Ezt követően Morvai Tünde, PhD., a Magyar Tudományos Akadémia Határon Túli Magyarok Titkárságának osztályvezetője, a TÉKa egyik alapító tagja köszöntötte a résztvevőket, aki kitért a TDK-résztvevőkre vonatkozó alaposan feldolgozott statisztikai adatokra, valamint ismertette a TDK történetét is. A statisztikai adatok alapján elmondható, hogy a résztvevők száma folyamatosan növekszik, ami azt is jelzi, hogy a tudomány és a tehetséggondozás egyre fontosabb szerepet tölt be mind az egyetemeken, mind a hallgatók életében.

Rendezvényünket a kezdetektől támogatta, majd személyes jelenlétével is megtisztelte Dr. habil. PaedDr. Horváth Kinga, PhD., a Selye János Egyetem Tanárképző Karának dékánja, továbbá Mgr. Szarka Katalin, PhD., a Selye János Egyetem Tanárképző Karának tudományosságért és akkreditációért felelős dékánhelyettese. Kiemelték, hogy az egyetem berkein belül is fontosnak tartják a tehetséggondozást, s nagy hangsúlyt fektetnek a fiatal tehetségek felkarolására. A hallgatókat arra biztatják, hogy bátran jelentkezzenek és vegyenek részt a TDK-n, továbbá arra ösztönzik őket, törjenek ki komfortzónájukból és korlátaik közül annak érdekében, hogy ne vesszen el tehetségük. Mindemellett felhívták a fi-

gyelmet arra is, hogy Felvidéken a TDK-nak különleges jelentősége van, mivel általa lehetőségük van megmutatkozni a szlovákiai magyar fiatal tehetségeknek is.

Bencze Dávid, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Történelemtudományi Doktori Iskolájának doktorandusza főként strukturális megközelítésből elemezte a TDK-t. Előadásában rámutatott, hogy az aktívan tevékenykedő, potenciális lehetőségeit kihasználó hallgatók számára gyakorlatilag garantált a tudományos hozam. Kiemelte azt a bizonyos helyzeti előnyt, amellyel egy ilyen megmérettetés járhat, így a legkiválóbbak a legjobb kutatók mellé sorakozhatnak fel, amennyiben tehetségük, képességük, és akaraterejük nem apad el egy sikeres megmérettetést követően. Végezetül kitért arra is, milyen kiváltságokkal járhat egy intézményszerű tudományos megmérettetésen való részvétel.

Sýkora Hernády Katalin, a Selye János Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskola doktorandusza gyakorlati útmutatója a pályamunka gondolati megalkotásától annak a Tudományos Diákköri Konferencián való bemutatásáig nyúlt. Részletesen ismertette a TDK egész folyamatát, ennek köszönhetően a jövőbeli pályázók megtudhatták, milyen konkrét lépéseket szükséges tenniük a tervezés, a megvalósítás, illetve a siker érdekében, s az effajta siker nem feltétlenül a díjazásban, helyezésemben, hanem a kapcsolati tőkémben, tapasztalatokban, élményekben és magában a részvételben mérhető. Egy hasonló jellegű pályamunka megalkotása, az ennek érdekében kifejtett többletenergia már önmagában is óriási – határainkat átlépő mérföldkőnek számít, amely megkülönböztet az átlagtól.

A TDK egy lehetőség arra, hogy a hallgatók újabb kihívások elé állítsák magukat és fejlesszék a készségeiket. Ennek fontosságát hangsúlyozta Fóthy Noémi, a Selye János Egyetem Közgazdaságtan és Vállalati Menedzsment Doktori Iskolájának doktorandusza, aki személyes TDK-s élményeivel próbálta ösztönözni a hallgatókat arra, hogy ne féljenek új dologba vágni és feszegetni saját

36

korlátaikat. Hangsúlyozta, hogy az egyetemi éveik alatt érdemes magukat minél több helyzetben kipróbálni és minél több újat megismerni.

Pásztó Vivien, aki szintén a Selye János Egyetem Közgazdaságtan és Vállalati Menedzsment Doktori Iskolájának doktorandusza saját TDK-s pályafutásáról szólt röviden tapasztalatait és élményeit megosztva a hallgató közönséggel. Megjárta a TDK minden lépcsőfokát, ezenkívül sikerült megmérettetnie magát külhonban rendezett TDK-rendezvényen is. Bővebben beszélt legfrissebb OTDK-s élményeiről, arról, hogy mit adott számára a verseny, valamint a jövő TDK-résztevőit kitartásra és kutatói szenvedélyük kibontakoztatására próbálta ösztönözni.

Az idei TDK-népszerűsítő Magyarország Kulturális és Innovációs Minisztériumának támogatásával valósult meg, s a *Miért éri meg?* szlogen határozta meg. A visszajelzések alapján egyben biztosak lehetünk: tájékoztatónkon érdemes volt részt venni. Jövőre a hagyományokat tarkítva több újdonsággal is készülünk az érdeklődő fiatalok számára.

Sýkora Hernády Katalin

AZ EGYETEMI TDK-TÓL AZ OTDK II. HELYEZÉSÉIG

TDK-s karrierem egészen 2020-ra nyúlik vissza, amikor is első pályamunkámmal nem értem el helyezést az egyetemi szintű megmérettetésen. Ennek ellenére nem adtam fel és a következő tanévben is próbálkoztam. 2021-ben az egyetemi TDK-n (Tudományos Diákköri Konferencia) második helyezést értem el pályamunkámmal, illetve a szakmai zsűri javasolt a még ugyanabban az évben megrendezésre kerülő FTDK-ra (Felvidéki Tudományos Diákköri Konferencia) is. TDK-s utam során 2021-ben megjártam a PTDK-t (Partiumi Tudományos Diákköri Konferencia) is, ahol elsőként végeztem a szakmai zsűri értékelése alapján. Ekkor bizonyosodtam meg először arról, hogy a kutatói munka mennyire érdekel és szépen lassan bekebelezett. Többek között ez is motivált abban, hogy doktori képzésre jelentkezsek. 2021-ben harmadik helyezést értem el az FTDK-n tudományos pályamunkámmal, s ezen eredmény kapcsán a szakmai bizottság a 2023-ban megrendezendő 36. OTDK-ra (Országos Tudományos Diákköri Konferencia) is javasolt.

Az áprilisban megvalósuló esemény különlegessége volt, hogy a Közgazdaságtudományi Szekciót először rendezték meg különben, így a nívós megmérettetésnek a komáromi Selye János Egyetem adott otthont. Mivel nagyon céltudatos és ambiciózus személyiség vagyok, még nagyobb teher nehezedett a vállamra, hiszen nemcsak magamnak, de az alma materemnek is szerettem

38

volna bizonyítani. Éppen ezért a felkészülés során összegyűjtöttem minden erőm és tudásom, hogy kihozzam magamból a maximumot. A magamba vetett hit és alapos felkészülés végül meghozta gyümölcsét, ugyanis az Emberi Erőforrás – HR gyakorlatok II. tagozatában második helyezést értem el, ezzel megkoronázva évekre visszanyúló TDK-s karrieremet. A díjátadó ünnepségre Komáromban, az Egressy Béni Városi Művelődési Központban került sor. A díjátadót követően egy rövid interjút is készítettek velem, amely keretében röviden kifejtettem a háromnapos eseménysorozat alatt tapasztalt élményeim.

Empirikus kutatásom során A sokszínűség menedzsment vizsgálata szervezeti szinten című pályamunkámban a multikulturális munkakörnyezetben helytálló munkavállalók tapasztalatait vizsgáltam. Témaválasztásomban elsősorban személyes indíttatás vezérelt, illetve tanulmányaimat kihasználva és látókörömet széle-

sítve szerettem volna megvizsgálni a témában rejlő lehetőségeket. Úgy érzem, ez teljes mértékben sikerült, hiszen e kutatási irányt továbbra is folytatom.

Az elért eredményhez nagyban hozzásegített a tudomány iránt érzett szenvedélyem és kitartásom. Számomra a siker többletenergia és időbefektetés, illetve folyamatosan végzett lelkiismeretes munka záloga. A sikeres helytállás kapcsán elsősorban saját magamnak bizonyítottam, hogy képes vagyok egy ilyen nivós eseményen is teljesíteni, másodrészt témavezetőmnek, Dr. habil. Ing. Karácsony Péter, PhD. tanár úrnak, aki az első perctől kezdve hitt bennem és elindított a tudományos életpályán. Harmadrészt a Selye János Egyetemnek, hogy olyan tudással és készségekkel vértetett fel, amelyek lehetővé tették, hogy bátran elinduljak a tudományosság útján, negyedrészt pedig családomnak, akik minden döntésemben támogatnak és számíthatok rájuk. A TDK-n való részvételt mindenkinek ajánlom, aki egy kicsit is érez magában affinitást a tudományosság iránt, hiszen ez lehet akár az előszobája egy kiforrott tudós életútnak is. Az én TDK-s karrierem ugyan befejeződött, de a jövőben szívesen vennék részt akár majd felkészítő tanárként, konzulensként. Az általam választott tudományos életforma szinte kimeríthetetlen és csupa újdonságot rejt magában. Ennélfogva fontos a naprakészség és alkalmazkodás, hogy kutatásainkkal új értéket, információt, ismeretet tudjunk teremteni. A doktori cím megszerzését követően az akadémiai szférában látom magamat, s igyekszem minden tőlem telhetőt megtenni annak érdekében, hogy másokat is buzdítsak a tudományosság elismerésére és megszerettetésére.

Pásztó Vivien

OKTATÁS ÉS TÁRSADALOM A 20. SZÁZADTÓL NAPJAINKIG A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN BUDAPEST, 2023. MÁJUS 25.

2023. május 25-én a TéKa ismét megszervezte nemzetközi doktoranduszkonferenciáját. Idén Budapesten, a Domus Collegium Hungaricum Vendégházban került sor a rendezvényre. A konferencia társszervezője az Impulzus Társulás és a Magyar Tudományos Akadémia Határon Túli Magyar Titkarsága.

A konferencia az Oktatás és társadalom a 20. századtól napjainkig a Kárpát-medencében címmel valósult meg. A rendezvényen belül a fiatal előadók olyan társadalomtudományos kutatásokat mutattak be, amelyek a Kárpát-medencében élő magyarság aktuális problémáit tárgyalták. A doktoranduszok és fiatal kutatók bemutatóit olyan plenáris előadások előzték meg, amelyek keretében szakmailag elismert kutatók mutatták be átfogó vizsgálataikat a témában.

Az első előadó prof. Papp Z. Attila szociológus volt, aki a Hun-Ren TK Kisebbségkutató Intézetének vezetőjeként érkezett a rendezvényre. Konferencia-előadásában az oktatásszociológia alapkérdésével, valamint a kisebbségi oktatás különféle funkcióival foglalkozott. Kiemelte a minőségi oktatás szerepét. Ezt követte Németh Szilviának, az Oktatáskutató Központ ügyvezetőjének az előadása, aki a kreatív oktatás jelentőségéről beszélt. Mindemellett bemutatta a nemzetközi Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) pilot programja keretén belül működő ún. kreatív programot.

impulzus

A TÉKA TÁRSULÁS AZ IMPULZUS ÉS AZ MTA HTMT
KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL FIATAL KUTATÓI
KONFERENCIÁT SZERVEZ A KÖVETKEZŐ
TÉMÁBAN:

OKTATÁS ÉS TÁRSADALOM A 20. SZÁZADTÓL NAPJAINKIG A KÁRPÁT- MEDENCÉBEN

HELYSZÍN: MTA DOMUS
VENDÉGHÁZ, ABONYI U. 10., 1146,
BUDAPEST
IDŐPONT: 2023. MÁJUS 25.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

PROGRAM

15.15-16.45 Fialat kutatók előadásai (Moderátor: Bajesi Ildikó)

- 15.15-15.30 Pató Viktória Lilla (NKE): Generatív nyelvi modellek alkalmazásának kihívásai a felsőoktatásban
- 15.30-15.45 Illés Dániel (NyKFE): A szlovákiai magyar középiskolás diákok nyelvváltozatokkal kapcsolatos attitűdjei formális és nem formális beszédhelyzetben
- 15.45-16.00 Csápai Ádám (PKE): A szlovák nyugdíjrendszer jelenlegi helyzete és továbbfejlesztésének lehetőségei
- 16.00-16.15 Fóthy Noémi (SJE): Közgazdaságtan oktatása a szlovákiai iskolákban
- 16.15-16.30 Kelemen Kristóf (MMKM): Magyar múzeumok és a pályaeorientáció
- 16.30-16.45 Vita, kérdésfelvetések

16.45-17.00 Szünet

17.00-18.00 Könyvbemutató

18.00-19.00 Vacsora

PROGRAM

13.00-13.10 Megnyitó, köszöntők

13.10-14.00 Plenáris előadások

Papp Z. Attila (ELKH TK KI): Kisebbségi oktatás és társadalom

Németh Szilvia (Oktatáskutató Központ): Kreativitás és méltányosság (Miért van szükség a kreativitás fejlesztésére a mai iskolában?)

14.00-15.00 Kerekasztal beszélgetés – Oktatás és kutatás viszonya szlovákiai magyar kontextusban

Részvevők: Bajesi Ildikó (TéKa, Impulzus), Markó Anna Erzsébet (Diákhálózat), Morvai Tünde (MTA Határon Túli Magyarok Titkársága), Papp Z. Attila (ELKH TK Kisebbségkutató Intézet), Prékop Mária (Oktatási Minisztérium, Szlovákia), Vančóné Kremmer Ildikó (Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem)

15.00-15.15 Szünet

Ezt követően egy olyan kerekasztal-beszélgetésre került sor, ahol a szlovákiai magyar oktatás, illetve kutatás viszonyát vizsgálták a jelenlévők. A beszélgetésen részt vett Bajcsi Ildikó, a TéKa és az Impulzus elnöke, Markó Anna Erzsébet, a Diákhálózat képviselője, Morvai Tünde, az MTA HTMT osztályvezetője, Papp Z. Attila szociológus, Prékop Mária, az oktatási minisztérium kisebbségi osztályának korábbi vezetője, valamint Vancsó Kremmer Ildikó, a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem professzora. A beszélgetés központjában a szlovákiai magyar oktatást érintő kutatások hiányosságaira is rámutattak a résztvevők. Egyik fontos szempont a jelenlévők szerint, hogy a kutatások terén nincs egy előre átgondolt, kidolgozott stratégia. Mindemellett szóba került a kreatív oktatás hiánya, valamint foglalkoztak a pedagógustovábbképzések terén fellépő hiányosságokkal is.

A plenáris előadásokat követően sor került a fiatal kutatók prezentációira is. Összesen öt doktorandusz mutatta be tudományos eredményeit a rendezvényen. Ők nemcsak a szlovákiai magyar kutatók köréből érkeztek, de magyarországi előadók is aktív részt vállaltak a konferencián. A rendezvény külön érdeme, hogy nem csupán a szűken értelmezett szociológiát érintő kutatások bemutatására került sor. A fiatal kutatók nyelvészeti, gazdasági, illetve történeti háttérű vizsgálatokat is bemutattak. A doktoranduszszekciót a Nemzeti Közszerzői Egyetem képviselőjében jelenlévő Pató Viktória Lilla előadása nyitotta, aki a Generatív nyelvi modelleket mutatta be. Ezt követően a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem fiatal kutatója, Illés Dániel mutatta be a szlovákiai magyar középiskolás diákok nyelvváltozatokkal kapcsolatos attitűdjével foglalkozó kutatását a formális, illetve nem formális beszédhelyzetekben. Csápai Ádám a Pozsonyi Közgazdaságtudományi Egyetem doktoranduszaként a szlovák nyugdíjrendszer helyzetéről beszélt, amellet kiért a különféle fejlesztési lehetőségekre a témában. Fóthy Noémi a Selye János Egyetem doktoranduszaként arról tartott előadást, hogy milyen módon oktatják a

közgazdaságtant Szlovákiában. A konferenciát Kelemen Kristóf előadása zárta, aki a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum muzeológusaként a hagyományos múzeumpedagógiai eszközöket, valamint a rendhagyó oktatás különböző módszereit is bemutatta. A doktoranduszok által bemutatott előadások írásos változatait bemutató absztraktkötetet megtaláljátok a Téká weboldalán a Kiadványaink menüpont alatt:

<https://www.te-ka.sk/kiadvanyaink/>

SZLOVÁKIAI MAGYAR FIATALOK A TÁRSADALOMTUDOMÁNYOS KUTATÁSOK TÜKRÉBEN (ONLINE KONFERENCIA)

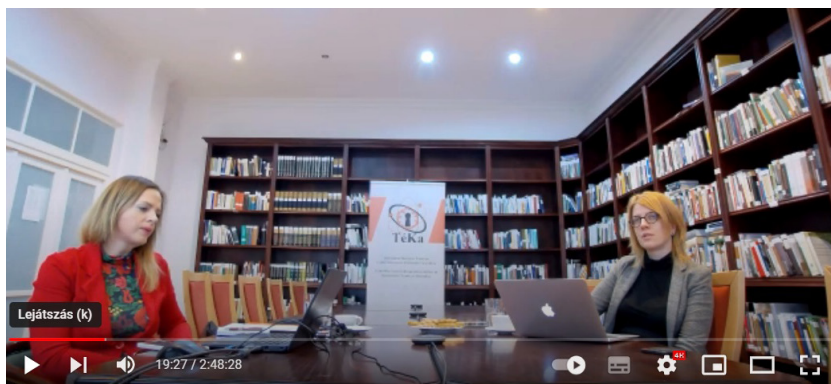
A TéKa Társulás az Impulzus Társulással együttműködésben 2023. december 15-én online konferenciát szervezett szlovákiai magyar fiatal kutatók számára. A rendezvény fókuszában a szlovákiai magyar ifjú értelmiség körében végzett társadalomtudományos kutatások álltak.

Első előadóként Morvai Tünde (MTA HTMT) oktatásszociológus bemutatta az elmúlt években végzett kutatásokat a szlovákiai magyar doktoranduszok körében. Kiemelte, hogy komoly adósságaink vannak az ilyen vizsgálatok terén, hiszen legutóbb 2013-ban, illetve 2018-ban készültek hasonló felmérések a szlovákiai magyar doktoranduszokról. Hozzátette, hogy a doktoranduszok körében végzett hasonló kutatások időszerűek lennének. Morvai Tünde egyúttal felhívta a TéKa tagjainak a figyelmét egy újabb doktoranduszfelmérés kezdeményezésére. Ugyanakkor egy ilyen kutatásnak a nehézségeiről is szót ejtett, ezen belül kiemelte a doktoranduszok alacsony motiváltságát, illetve a szlovákiai magyar tudományos szféra belterjességét.

Bajcsi Ildikó (EKI) és Bencze Dávid (EKKE) a szlovákiai magyar egyetemisták helyzetét felvázoló 2020-as Edu Uni kutatást mutatta be. A prezentáció első részét Bencze Dávid tartotta, aki elsősorban a vizsgálat háttéréről és kereteiről beszélt. Itt hangsúlyozta a doktorandusz-, illetve a tudományszervező társulások jelentőségét, azon belül az Impulzus és a TéKa szerepét a szocioló-

48

giai képzések terén. Kiemelte az Edu Uni kutatáshoz kapcsolódó ifjúságszociológiai műhelyprogramok szerepét a kutatás beindításában. Bajcsi Ildikó pedig az Edu Uni kutatáson belül végzett kérdőívzés eredményeit vázolta fel az előadásában. Kiemelte azokat a fontosabb eredményeket, melyeket a vizsgálat gyorsjelentése is megmutatott. Megtudhattuk, hogy az online kérdőívet 530 hallgató töltötte ki, melyből a kitöltők 64%-a volt nő és 36%-a férfi. A kérdőív eredményeiből többek között az is kiderült, hogy a kitöltők többsége felvidéki magyarnak vallotta magát, kisebb részük szlovákiai magyarnak, s csupán 9 százalékuk definiálta magát kizárólag magyarként. Emellett Bajcsi Ildikó kitért még az egyetemisták jövőterveire és nyelvhasználati szokásaira is, valamint beszélt a fiatalok közéleti érdeklődéséről.

Pásztó Vivien (SJE) és Fóthy Noémi (SJE) közös előadásában a közgazdaságtan oktatását mutatták be Szlovákiában. Pásztó Vivien elmondta, hogy a rendszerváltást követően milyen nehézségekkel küzdött a vállalkozói szféra beindulása az országban. Azt is megtudtuk, hogy Szlovákiában a vállalkozói tevékenységnek Nyugat-Európa államaihoz viszonyítva nincsenek a távolba nyúló hagyományai. A rendszerváltozás után pedig lassan került a köztudatba a vállalkozói magatartás. Mindezek ellenére erőteljes társadalmi változások történtek, különösen a vagyon és az üzletszer-

zés, illetve a gazdálkodás terén. Szlovákia ígéretes eredményeket mutatott fel a személyre szabott vállalkozói politikák kidolgozása terén, amelyek egyre inkább elérhetőek a kulcsfontosságú célcsoportok, például a nők és a fiatalok számára. Szlovákia lakosságának többsége pozitívan ítéli meg a mai szlovákiai vállalkozókat, ugyanakkor még lényeges lemaradások vannak az oktatás terén. Az előadók arra is kitértek, hogy fenti hátrányok leküzdésére több szervezet is létrejött Szlovákiában. Ezek közül kiemelték a Junior Achievement Slovenskót, amely gyakorlati tudást kínál középiskolás diákok számára. A két előadó célja volt megvizsgálni Szlovákia vállalkozói oktatását, mind az államilag meghatározott tanterv szempontjából, mind az iskolák mellett működő szervezetek szempontjából. Mindemellett képet kaphattunk arról is, hogy milyen jellemzői vannak a vállalkozás oktatásának Szlovákiában. Hozzá tették, 2018 óta a kerettanterv része az is, hogy ilyen jellegű készségekre oktassák a fiatalokat, viszont a megvalósítás még gyerekcipőben jár. Előadásuk jó alapot nyújthat a téma további vizsgálatára.

The image shows a presentation slide with a blue and white color scheme. At the top center is the logo for 'EDU UNI', which consists of a stylized blue house icon above the text 'EDU UNI'. Below this, the text reads 'SZLOVÁKIAI MAGYAR FIATALOK A FELSŐOKTATÁSBAN'. At the bottom, the presenter's name 'Bajcsi Ildikó - Bencze Dávid' and the date '2023. december 15., Budapest' are listed. Below that, the subtitle 'A SZLOVÁKIAI MAGYAR FIATAL ÉRTELMSÉG A TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KUTATÁSOK TÜKRÉBEN' is displayed. On the left side of the slide, there is a vertical navigation menu with five numbered items. On the right side, there are two small video thumbnails showing people in a meeting.

Csápai Ádám (EUBA) arra hívta fel a figyelmet előadásában, hogy a mai gazdasági környezetben a pontos makrogazdasági előrejelzés létfontosságú. Kiemelte, hogy az utóbbi években a nagy adatmennyiség, a statisztikai tanulás és a számítási teljesítmény legújabb fejlesztései bevezették a gépi tanulást a makrogazdasági

területen hatékony eszközként, különösen globális szinten. Bár világméretű bizonyítékok támasztják alá hatékonyságát, megjegyezte, hogy hiányoznak a helyi, különösen a szlovákiai összefüggésekre vonatkozó ismeretek. Azt is elmondta, hogy előadását mind a meggyőző globális bizonyítékok, mind a Szlovák Nemzeti Bank egy prominens kutatójának bátorítása motiválta, és a gépi tanulás alkalmazásának makrogazdasági előrejelzésben történő vizsgálatára összpontosított.

Utolsó előadóként Sýkora Hernády Katalin (SJE) beszélt a szlovákiai magyar pedagógusképzésben résztvevő hallgatók énhatékonyságáról. Az előadó a tanári énhatékonyság mérési eredményeinek köszönhetően rámutatott azokra a területekre, amelyeket leginkább szükséges fejleszteni a pedagógusképzésben a hallgatók magas énhatékonysági szintjének az eléréseért. Elmondta, hogy a kutatás célja a tanári énhatékonyság mérésére szolgáló kérdőív adaptálása volt a szlovákiai magyar pedagógusképzésben résztvevők közösségére. Egy pilot kutatás keretén belül ugyanis megvizsgálták Skaalvik & Skaalvik Norwegian Teacher Self-Efficacy Scale (NTSES) kérdőív magyar nyelvű változatát. Kiemelte, az adaptálás során a szlovákiai magyar felsőoktatásban résztvevő hallgatók körében tesztelték a mérőeszköz reliabilitását és faktorszerkezetét. Összesen 30 (N=30) mesterképzésben résztvevő egyetemi hallgató vett részt a kutatásban. Előadása végén hozzátette, hogy a pilot kutatásból kapott adatok nem támasztják alá az NTSES eredeti modelljét. A kérdőív reliabilitási mutatói 0,795 és 0,889 között mozogtak.

A konferencia egy kerekasztal-beszélgetéssel zárult, amelybe a konferencia aktív és passzív résztvevői egyaránt bekapcsolódtak. Itt Sýkora Hernády Katalin felvetését követően ismét szó esett egy újabb doktoranduszfelmérés realizálásának az időszerűségéről. Ezenkívül az is kiderült, hogy egy 2013-as becslés szerint 400 körül mozog a szlovákiai magyar doktoranduszok száma. Morvai Tünde megemlítette, hogy érdemes lenne mikrokutatásokat vé-

gezni egy-egy szlovákiai egyetemen (pl. a Selye János Egyetemen). Morvai Tünde az Edu Uni kutatás eredményeire kitérve beszélt a felvidéki magyarság kifejezés szocializációs háttéréről a fiatalok körében. Bajcsi Ildikó ezenkívül informálta a résztvevőket az Edu Uni kutatás folytatásáról, amelyre 2024-től kerül majd sor. Ezenbelül szót ejtett az ifjúságszociológiai műhelyprogramokról, amelyeket szintén megszerveznek majd a kutatás keretein belül. Bencze Dávid a szlovákiai magyar sajtó jelentőségéről beszélt a jövőbeli Edu Uni felmérés szempontjából. Ribni Ferenc (SJE) pedig Csápai Ádám előadásához fűzött megjegyzést a neurális hálózatok kapacitása kapcsán. Sýkora Hernády Katalin kutatása kapcsán a vizsgálat mintájának a bővítéséről is beszélt. Morvai Tünde felvetésére reagálva pedig Pásztó Vivien és Fóthy Noémi kiemelték, hogy a szlovákiai magyar fiatalok a Kárpát-medencei ifjúságon belül a legkevésbé vállalkozókedvűek. Fóthy Noémi azonban hozzáfűzte, hogy a szlovákiai fiatalok körében a vállalkozói szellem egyre inkább erősödik, ezzel együtt pedig Szlovákia képes megteremteni a vállalkozói feltételeket.

A konferenciáról felvételt készítettünk, amely teljes terjedelmében megtekinthető a következő linken:

<https://www.youtube.com/watch?v=S2Ag9vrS9w8&t=47s>

A SZLOVÁKIAI MAGYAR FIATAL ÉRTELMISÉG A TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KUTATÁSOK TÜKRÉBEN

2023. DECEMBER 15., PÉNTEK

ONLINE

9.30 Megnyitó: Dr. Bajcsi Ildikó (TéKa, elnök)

9.40-10.00 Dr. Morvai Tünde (MTA): Szlovákiai magyar doktorandusz kutatások az elmúlt években

10.00-10.20 Dr. Bajcsi Ildikó (EKI) – Bencze Dávid (EKKE): A szlovákiai magyar egyetemisták helyzete az Edu Uni kutatás tükrében

10.20-10.40 Fóthy Noémi (SJE) – Pásztó Vivien (SJE): Közgazdaságtan oktatása Szlovákiában

10.40-11.00 Csápai Ádám (EUBA): Makrogazdasági előrejelzések a fiatalok körében is népszerű mesterséges intelligencia modellek segítségével

11.00-11.20 Sýkora Hernády Katalin (SJE): A szlovákiai magyar pedagógusképzésben résztvevő hallgatók énhatékonyasága

11.20-12.00 Kerekasztal-beszélgetés (vita, kérdésfelvetések)

12.00 Zárzó

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

BETHLEN GÁBOR
Alap

MERRE TOVÁBB TÉKA? 2024-ES TERVEK ÉS ELKÉPZELÉSEK

Évkönyvünkben jól látszik, hogy 2023 tartalmas esztendőt jelentett a szervezet számára. Tavalyi célkitűzéseink mindegyikét sikerült megvalósítanunk. Számos programot szerveztünk a tehetséggondozás terén, sor került tudománynpszerűsítő jellegű rendezvényekre is. S ami talán a legfontosabb, a szlovákiai magyar fiatalok tudományfejlesztése terén is sikereket könyvelhettünk el. A magas színvonalú rendezvényeink megszervezése mellett külön öröm, hogy a TéKa vezetői csapata olyan tehetséges és ambiciózus tagokkal gyarapodott, akik a szervezet kapcsolatait is tovább bővíthetik. A jövőben is a korábbiakban kijelölt célok mentén szeretnénk folytatni a szervezet tevékenységét. Ehhez hozzátartozik az aktív kapcsolatok kiépítése más tudományos és kulturális szerveződésekkel. 2024-ben az Impulzus Társulással együttműködve szeretnénk bekapcsolódni az Edu Uni felmérés folytatásába. A kutatás a szlovákiai magyar egyetemisták helyzetét vizsgálná meg az előző kutatáshoz hasonlóan. Mindemellett olyan ifjúságszociológiai módszertani műhelyek beindítását tervezzük, amelyek a szlovákiai magyar fiatalok szociológiai ismereteit és kompetenciáit gazdagítják. Továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk tudományos eredményeink népszerűsítésére. Emellett fontosnak tartjuk a fiatalabb és az idősebb nemzedék közötti kapcsolatok előmozdítását. A jövőben is aktív együttműködést tervezzük a többi magyar doktoranduszszervezettel: a magyarországi

DOSZ-szal, a kárpátaljai MOMENTUM DOCTORANDUS-szal, a romániai RODOSZ-szal, és a vajdasági VMDOK-kal. Emellett továbbra is fontos partnerünknek számít az MTA Határon Túli Magyar Titkársága. Széleskörű kapcsolati hálónk nagyban hozzájárul a fiatal kutatók szlovákiai, illetve Kárpát-medencei kapcsolatainak a fejlődéséhez.

Komárom, 2023. december 22.

Dr. Bajcsi Ildikó
elnök
TéKa

9 788069 066014